

SZÉKELY HIRLAP

POLITIKAI S VEGYESTARTALMU KÖZLÖNY.

KIADÓ-HIVATAL:
Az ev. ref. főiskola nyomdájában.
SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:
NAGY-KÖZ ELEJE.

Hirdetési ár: Három hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr. és minden beigtatásért külön 30 kr. o. é. bélyegdíj. — Három hasábos nyilttéri sorért 20 kr. o. é.
Az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadó-hivatalhoz, dolgozatok és nyilttéri közlések a szerkesztőséghez intézendők.

Megjelenik e lap
minden szerdán és szombaton, reggel,
NAGY FÉLÉVEN.
ELŐFIZETÉSI ÁR
Negyedévre 1 frt 30 kr.
Félévre 2 „ 50 „

Teljes számú példányokkal többé nem szolgálhatván, új előfizetést vagyunk kénytelenek nyitni, — és pedig: **Márczius 1-től júniusig, négy óra, 1 frt 80 kr-ával.**

Intézkedtünk, hogy új előfizetőink teljesen kielégíthessenek.

A hivatalos lap 40-ik száma a következő nagyfontosságú 1. felsőbb iratokat közli:

MI ELSŐ FERENCZ JÓZSEF,
ISTEN-KEGYELMÉBŐL AUSTRIAI CSAZÁR
Csehország Királya stb. és Magyarország
Apostoli Királya.

Kedvelt hiveink!

Uralkodói kötelmeinkhez tartozván az ország törvényeinek hű és pontos végrehajtása fölött örködni:

Miután az 1848. évi IV-dik t. cz. I-ső §-a az országgyűlést évenként Pestre egybehívni rendeli:

s miután számos függőben lévő kérdések mielőbbi megoldását a nemzet erkölcsi és anyagi érdekei sürögősen követelik:

Ministertanácsunk előterjesztése folytán elhatároztuk, hogy az ország főrendeit és képviselőit a folyó évi Szent-György hó 20-kán megnyitandó országgyűlésre szab. kir. Pest városába egybehívjuk.

Minekfolytán Nekték ezennel komolyan meghagyjuk: hogy haladéktalanul megtegyék mindazon intézkedéseket, melyek a törvény értelmében szükségesek arra nézve, hogy az 1847⁷/₈-dik évi pozsonyi országgyűlésen alkotott V-dik, és az 1848-dik évi kolozsvári országgyűlésen hozott II-dik t. cz., végre az 1868-dik évi 43. t. cz. 4. §-a által rendelt módon és számban megválasztandó képviselők a fennkitett országgyűlésen megjelenhessenek, s a törvényhozás működése a mondott napon és helyen akadálytalanul megindíthatassék. Kikhez egyébiránt császári és királyi kegyelmünkkel kegyesen hajlandók maradván.

Kelt Bécsben, ezernyoleczszáz hatvankilenczedik évi február hó 6-kán.

Ferencz József, s. k.

Gr. Andrásy Gyula, s. k.

Magyar belügyministerem előterjesztésére, az 1868-ik évi XLIII-ik t. cz. 9-dik §-a alapján: Bély Gergelyt Aranyosszék, Mikó Antalt Csikszék, gróf Kálnoky Dénest Háromszék, Mikó Mihályt Marosszék és Dániel Gábort Udvarhelyszék főkirálybírájává ezennel kinevezem.

Kelt Bécsben, 1869. évi febr. hó 14-én.

Ferencz József, s. k.

Báró Wenckheim Béla, s. k.

Magyar belügyministerem előterjesztésére, az 1868-ik évi XLIII-ik t. cz. 9-dik §-a

alapján: Conrad Mórt szász ispánná ezennel kinevezem.

Kelt Bécsben, 1869. évi febr. hó 14.

Ferencz József, s. k.

B. Wenckheim Béla, s. k.

Ő császári s Apostoli kir. Felsége, f. évi febr. hó 5-én kelt legfelsőbb határozványával legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy gr. Péchy Manó erdélyi királyi biztos, a pápai szent Gergely-rend nagy keresztjét elfogadhassa s viselhesse.

Elmélkedések a napi események felett

(q. e. d.) Való igaz, hogy az erdélyi részek közéletében ily nevezetes időpont századok óta nem volt — mert hiszen az uniót rendező törvényezikk szentesítése és kihirdetése után elválhatlan, teljesen összeolvadt részét képezzük a magyar királyságnak, sőt még inkább mint a mohácsi vész előtt.

És ha hozzá vesszük korunk nagy vívmányait a posták és távsürgönyök használatát, a vasutak terjedését és az eszméket vitató és terjesztő sajtó mindennapi hatalmát — s azon körülményt, hogy a tulajdonképi politikai cultura az erdélyi megyék és városok mindenikében magyar — tehát ugyanaz, a mi a magyar birodalom székhelyén Buda-Pesten — mondjuk mindezeket tekintetbe véve: nem a törvényezikk §-ai, hanem az elodázhatlan viszonyok tényleges hatalma állapítja meg a megmásíthatlan egyesülést. De mint a közéletben, úgy a politikában is mindig vannak oly csodálatos agyvelő szerkezettel bíró emberek, kik a valót és létezőt tagadva, vagy holdkóros ábrándoknak élnek, vagy fejökkel a sziklának rohanak. Ilyenek is léteznek elegenden az erdélyi részekben, kik Cipariu kanonok ur szavaival élve: „működén, azt hiszik, hogy egy pár lépéssel előre haladtak s csak későn kell belátniok, miként sokkal hátrább estek mint a hol a működést megkezdték.”

A ki a XIX-ik század történelmét tanulmányozta s ismeri, azon már ma szánsalmasnak nevezhető cselszövényeket, melyek bizonyos egészen más célok elérésére a nemzetiségi kérdéseket úgy szólva megcsinálták, az nem fog csodálkozni, hogy a román faj közt találkoznak sokan, — kik ábrándjaikban Romuluszszal és Remuszszal enyelegnek s olykor azt hiszik, hogy birodalmuk a Tiberistől a pontus euxinusig terjed, kik a mai politikai doktrinák szerint egyedül becsülendő jelen helyett sok ezer éves múlt ködében, vagy a jövődő soha nem létesíthető phantastikus tervezetében tévelyegnek; sőt az is megtörténik, hogy egy-kettő sziklába üti lágy koponyáját.

Valamint az is kimagyarázható, hogy Bach-Schmerling gesamt monarchiájának

zsiros fazakait egy-egy egész Európát németnek ohajtó szebeni szász megsirassa, vagy a jelen állapotok felé vagdalózzék, mint a boldog emlékezetű Schmidt Konrád, Theil és társai.

De t. olvasóim engedjétek kifejeznem, hogy bámulatos és megfoghatatlan azon eljárás, melyet Tisza László ur nálunk elkövet. Álljon elő egy ember s tegye ezt megfoghatóvá, adjon valami plausibilis magyarázatot, mert különben kételkednünk kell a legegyszerűbb földmivelőnél is feltehető jozan ész törvényein!

Országszerte beszélnek, hogy b. Bánffy János ellen felhívta saját fiát ellenjelöltnek; a b. Bánffy Dániellel folytatott polemiája ismeretes; magát kijelöltette Tordamegyében, Kolozsvárt; legujabban Deézsen rendezett előadást, hol hirdette a nagy diadalt s íme épen az, a kit követnek jelölt: Simó Lajos kijelenti, hogy sohase is tartozott a baloldalhoz; kolozsvári jelöltségre felhívta Vettert, Brassai Sámuel, mindkettő visszautasította; ifj. gróf Bethlen Gábort tudta nélkül jelöltetné ki Dobokába s a gróf kijelenté, hogy nem fogadja el. Minden ponton charlataneria, minden ponton humbug s ezeket követő fiasco, és ő azt hirdeti, hogy vele tart az erdélyi intelligencia józanabb része!?

Veletart bizony Mocsonyi, Miletics, Dobránszky és mindazon magyar-faló pánszálv és daco-román, kiknek a magyar birodalom hiu reményeit tönkre teszi.

De a ki szíven hordozza a családélet viszonyainak szentségét, ki lelkesülni tud Magyarország népei előre haladásáért — kit nagy eszmékre s dicső tettekre hevit Magyarország integritásának és nagy hatalmi állásának megszilárdulása — az olyan szánsalommal fordul el Tisza László legközelebbi politikai manővereitől s az ötöt követő vándor patriotáktól.

Vajon szükség-e felemlítenem a 34-iki vándor patrioták neveit. Vesselényi Miklós, Kemény Dénez, Kendeffy Ádám, Béli Ferencz, s az ifjabbak közt Teleki Domokos, Bethlen János, Farkas Sándor, Szentiványi Mihály?? s még annyian!! Ugyan kérlek vessétek össze ezekkel Maurer Bélát, Veress Dénezst, Pap Miklóst s aztán kiáltások, hogy az erdélyi intelligencia Tisza László ur mellett nyilatkozik!

Nagy megnyugtatónkra szolgálhat, hogy hazánk jelen viszonyai közt a székely nemzet távol tartja magát az elegy baloldali politikai szédelgéseitől. Fiait nem vezeti az éretlen dicsvágy s miveltebb egyénei nem személyes hiuságaikat, hanem a haza nagy érdekeit tartják szem előtt; az egy Háromszék tett némi kivételt, lévén eddig két baloldali követje, Turi Gergely és Pap Lajos urak személyében; ám lássa mit tesz Háromszék a jövő választásokra, az az ő dolga, annyi bizonyos, hogy sem T. G. sem Pap Lajos ur az országház ter-

meiben nem sok vizet zavartak, legfennebb a szép asszonyok fejét ha megzavarták, de arra, hogy vármegyéről vármegyére szaladgáljon s a békés kedélyeket véletlen (?) megérkezései által izgassa, azt hiszszük, sem az egyik, sem a másik hajlandó nem volna. Meg vagyok én arról győződve t. olvasóm, hogy bizonyosok és nagy teendők vannak még hátra, hogy mint bármely halandó: kormányunk tagjai is, egyben vagy másban hibázhatnak, az illet ki kell mutatni s szigorúan követelni a javítást, nyitva a sajtó útja, a hirlap-irodalom tágas tere, nyitva vannak a megyék és az országház termei, s a fennálló törvények határai közt a szólásnak és írásnak oly szabadsága, milyennel egy európai állam sem dicsekedhetik.

Keressük hát sebeinkre az orvoslást a törvény útján, a nyilvánosság terén, mondjuk el panaszainkat nyíltan és őszintén azoknak, kik segíthetnek rajta, vádoljuk be a ki bűnös, szóval éljünk a polgári szabadság legszébb jogaival; hisz ezt megadta nekünk a jó Isten, válaszszuk képviselőnknek a kit szívünk óhajt, kiben bizalmunk lehet, hogy hazánk drága érdekeit hiven képviseli, — de mindezek végett semmi szükség sincs arra, hogy az erdélyi részek polgárai azt az intelligenciát kövessék, melyet Tisza László és Maurer Béla urak képviselnek.

TÁRCZA.

Falusi levelek Pestről*).

Pest, febr. 1. 1869.

I

Tisztelt Szerkesztő úr.

Pár napja, hogy felérkeztem. Igen örülök, hogy István bátfeljövetelre birhatám. A postaszekeren Váráshelytől Kolozsvárig, s onnan Váradig szerfelett unta magát, a hegyeken inkább gyalogolt, minthogy a szekeren rázassa magát.

Már Kolozsvárról vissza akart térni, s midőn Feketetónál a szép kilátásra figyelmeztettem, azt felelte: ezért nem volt ok, hogy ide jöjjenek, mert a Váczmántetéről szebb a kilátás.

E primitív hajlamok és nézetek azonban eltűntek, midőn Váradon a postára érve, onnan csakhamar a vasúthoz hajtatták. Az ott már összegyűlvő volt sokaság, a tágas indóház, sürgősforgás, a felhalmozott podgyászok, az ilyesmit még soha nem látott útítársamat hallgatag bámolatba meríték, melyből a futásra hevített mozdony éles üvöltései és prűszkölése csak rövid időre volt képes felrázni.

Egy tehervonat érkezése alkalmat nyújtott, hogy útítársamnak a mozdony csudaszerkezetét s az általa vonzott vonat hosszúságát megmutassam. Ezután csakhamar az első csengetésre egy második osztályú kocsiiban helyet foglalánk. Utítársamnak, kinél az ámulat első benyomása helyét a kíváncsiság foglalta el, semmi sem került ki figyelmét. Megjegyzé: haladásunk a sima úton mily lassunak tetszik, s mégis mily gyorsan futnak vissza a hátrahagyott tárgyak; majd az állomásokon a leszállók és felülők sokasága, az üresen vagy rakodva álló számtalan kocsik, az útfélt felhalmozott gabonás zsákok, vagy más tehernémük rakásai adtak egy s más megjegyzésre alkalmat; s midőn egy tehervonat mellett elmenve hízott ökröket láttunk a kocsiból kikandikálni, s később sertések rőfögése által lepettünk meg, István bá megjegyzé: mily kevés bajjal lehet ily módon gabonát és marhát messze vidékre vinni vásárra, holott ő tudja mennyi bajba kerül, miödn az alig négy mért-

Szóljunk őszintén*).

M.-Vásárhely, febr. 20.

Aggasztó, hogy itt nálunk Erdélyben, hol a magyarságnak legtömörebb egy politikai nézetben kellene lenni, a tévetegek kapkodás, eszélytelen szélsőség, s az önérdék fügefalevelével takarózó hetyke honfiaság kezd lábra kapni, melyek csatornáján a közélet ereibe, úgy a békés családok szentélyébe szaporán vezetetik be azon dülakodó viszály, mely átkos karmaival in ultima analysi az üdülő haza tagjait tépi, marcangolja. Találónan czélzott b. Eötvös, muzeumunk megnyitási ünnepélye alkalmával nemzetünkre ilyforma képletével: a fának ágai, midőn rácsap a vihar, egymásba fogaóva, mintegy egészszé tömörülnek, és ha beáll a szélcsend, újból szétállanak egymástól. Most miután derültebb hazánk ege, midőn az önkormányzati hatalmi jog saját kezünkbe van letéve, most kezdünk egymással nagy számú rossz akaróink tapsoló örömeire ellenségek szembeszállani.

Szent előttem a pártok alkotmányos küzdelme, ha az a tiszta elvek harcza, melynek czélja nem rontás, de építés a hazán: ámde ott, hol a hosszszas küzdelmek árán vívott és nyert közjogi alapot, mint a nemzet és király közti kiegyezésnek, s így az elmaradhatlan jobb jövőnek is talapzatát —

*) Bocsnát a rövidítésért, de a helylyel takarékoskodnunk kellett. Szerk.

földre fekvő Váráshelyre visz gabonát, vagy hajt marhát eladás végett. Bizony kedves István bá — felelém — e szállítás sincs minden nehézség nélkül, sokkal gyorsabban és biztosabban történik az, s az idő viszontagságának kevésbé van kitéve; de ép azért a vasút tulajdonosok a szállítás árrát lehetőleg felcsigázzák. Azonban, hogy mindamellett a teher tulajdonosoknak is nyereséges a szállítás, világos abból, hogy különben oly sok ember nem utáznék a vasúton, s oly sok állatot és egyéb terhet nem szállítanának, mert hiszen az útasok közül, kiketön itt lát, felette kevés, ki mulatságból utazik, a sokaság utazik, mert dolga van, s így legbiztosabban, gyorsan s aránylag jutányosan utazhatnak; s a terheket se szállítják egyébert, minthogy épen így szállítani a tulajdonosoknak is hasznos. Ha ugyanis minden marha szállítására Váradtól Pestig egy forinttal kerül kevesebbe, mint lábón, ez 100,000 marhánál ugyanannyi forint nyereséget ad, nem különben, ha minden véka gabona csak 5 krall szállítatik olcsóbban mint tengelyen, ez egy millió véka után 50,000 forintot tesz, s így áll a dolog mind azon különböző anyagokra, melyeket ön itt látott, a faneműkre, a vasra, a szesze, s ki tudja még hány száz meg százféle szállított itt azon takarók alatt, melyek alá nem láthattunk.

Mind ezeknél azonban előnyösebb, hogy így a szállítás sokkal biztosabb, sokkal gyorsabb, és sokkal nagyobb mennyiségben történhetik, mint különben. Hányszor nem vihette kegyelmed gabonáját a piacra, akkor midőn legdrágább volt a rossz út, a rossz idő-járás miatt; hányszor nem hajthatta ökrét eladás végett csak egy napi járásra, hol a marha jól kelt, mert szűk szénatermés volt, s nem tudhatta kap-e az úton általában szénát vagy nem, s ha kap is, nem lesz-e az oly drága, hogy a költség az oda és eshetőleg visszahajtás alatt a lehető nyereséget kétszeresen fölemészt?

De hol vasút van, eljő a marhakereskedő, felvásárolja a marhát és egyebet jó áron, elviszi a közelebbi vasút állomásra, s onnan oda, hol rajta nyerhet; szállítja biztosan, gyorsan jó vagy rossz útbán, jó vagy rossz időjárásban, és aztán fontolja meg István bá, hogy csak annak mit ma láttunk elszállítására jó útbán és időben is hány koci kívántatnék. Már pedig e sürgős-forgást, e temérdek szállítását és szállításra váró holmikot ön kevés különbséggel egész éven át e vasút mentében így találja. Gyakran többet és ritkán kevesebbet mint ma. Tudom én, miszerint ön olvassa a hirlapokban, hogy a szál-

bármelyik párt legyen? — ócsárlólag megveti: az, ha még olyan édeskésen köntőrfalaz is szavaiban, tudva, vagy nem tudva, hazája ellenségeinek kezére játszik.

Tisztelet a kivételeknek; de mióta a Tisza-párt a szélsőbb és legszélsőbb pártiakkal olyan acheronta movebo-féle elvek alapján összecsimborált; azóta szokatlanabb mozgást, kétkedőbb alakokat, lázasabb indulat-rohamokat vehetni észre a Deák-párt ellen, nem anynyira a szegény falusi nép, mint inkább a városi mesteremberek között, kiknek arra, hogy mélyebben pillantathatnának be a haza ügyeibe; száz közül egynek alig jut ki ideje. Eppen ezért a balpárt ambulans emissariusai némelyeknél kedvesen fogadtatnak, s minthogy szájjuket rajongó ígéreteikben kedvesebb gyümölcscsel kecsegtetik, jámbor együgyűségükben inkább hajtának azoknak, mint a józanabb résznek szavaira.

Valóban elég aggasztó körjel, midőn hitelre találnak e baloldali fogások és állítások: „a hazát elárulta a Deák-párt“; s még aggasztóbb, midőn a haza legjelesebbjeinek szeplőtlen tiszta jelleme és neve gúnycacaj s megvetés között porba rántatik; sőt eddig, mint a haza megmentőinek tiszteletben tartott képei a görög-képrombolók módjára durva szitkolozások kíséretében összehögtörnek egyes — magukat mivelteknek hitt hazafi örvöngők által. S mindezt teszik a balpárti küldönczök hitegető szavaira, kik

litások a vasúton sem történnek elég gyorsan, elég pontossággal, hogy az útközt felhalmozott szállítmányokban olykor kár történik. Ugy van, de midőn ez a szállítmányok egy tized részére áll, a 9 rész a millió meg millió mázsák, az ezer meg ezer termelő és iparos meglegedésére pontosan és hiba nélkül jutnak el rendeltetésük helyére, s a menyinyiben még hiány mutatkozik az azt bizonyítja, hogy több és jobban felszerelt vasutakra volna szükségünk, mint minőkkel bírnunk.

Ily és ehez hasonló beszélgetések között értünk Püspök-Ladánya, hol a különböző irányból érkező vonatoknak és utasoknak zaja és zibongása lepte meg útítársamat; s midőn e jelet Czeglédnél még nagyobb mérvben ismétlődött, s nagy bajjal egy kocsiiban egymás mellett helyt foglalhatánk, így szólta meg szomszédom: hiszen ez úgy nő, mint a hógomolya....

Már keveset nő István bá, felelém, már nem sokára Pesten leszünk s addig semmi felől más vonat nem csatlakozik hozzánk.

S valamint a vonat mostanig mindig növekedett, aként fog az apadni Váradig, midőn ön visszaútazik, de azért mégis látni fogja mekkora lesz a különbség a Váradon még mindig mutatkozó mozgalom és élénkség; s az azon túli csend és veszteglés közt, mely önt azok után mit ma látott s vissza menetkor újból látni fog, még inkább fogja untatni, mint untatta midőn kijöttünk. Azonban ne busuljon István bá, mert majd midőn egy év rövid lefolyása alatt a vasút Kolozsvárra jut, s onnan gyors kigyózáskor tovább halad, hazánkban királyhágón túl lévő völgyein Marosunk, majd Küküllőnk és Oltunk mentében akkor, ha talán kezdetben nem is ép akkora, de azért mégis a mostaninál sokkalta nagyobb s időről időre gyorsan növekedő oly mozgást, élénkséget és életet fogunk tapasztalni, minőt ön ma látott, s kedves Váráshelyünkre azon rövid idő alatt is, midőn egy vasút végpontját képezendi, ugyanazon kedvező helyzet várakozik, minőben jelenleg Várad részeül, s ott e helyzet kezdetben még kedvezőbb lesz, mintha Váráshely egy áthúzódó új vonal közepén feküdnék.

Utítársam szavaimat meglegedéssel látszott hallgatni.

A pesti indóházban egy jó ismerősemnek, ki értesítemre előnkbe jött, gondjaira biztam őt s megígérttem, miszerint magam is kész leszek mindent megtenni, hogy rövid itt mulatása alatt minél többet láthasson.

a. v.

*) Valahol az úton kellett, hogy késsenek, mert csak most jutottak kezünkhöz; értéküket azonban az idő el nem vette, s így örömmel közöljük, kérvén a folytatást, de biztosabb úton. Szerk.

elég vakmerők nyíltan ámitani a népet: „hogy ha a balpárt jut a kormányra, adót nem fizetünk... s egyéb dolgunk nem lesz, mint úszni a boldogságban“. Ámde azt nem fontolják meg, hogy az úszástól csak egy lépés van az elmerülésig!

Azt kérdelem: van-e okunk főleg Erdélyben balpártoskodni, Tiszáskodni? Nézzetek vissza a közelebbi multnak sanyaru éveire, mikor rendszeres kimértséggel szoriták szájunkra, kezünkre, lábainkra a békót, a nélkül, hogy azt bár az utolsó ítéletig saját erőnkől levehettük volna, — levette azt magyar kormányunk. És most az a hála, hogy a levett békókat megszabadítottuk fejéhez üssük?..

Határainkon kívül, mint belől, hamu alatt lappang a szikra s tán még a boszu üszke is; s mi fogjuk kezünkbe a fújtatót, annak szabad fellobbanását elősegítendő?

Ott van a hon, a szenvedő hon szomorú képe 49-ben. Erőnk s vitézségünk nem tudá megmenteni... Ott van Enyed, Zalathna, Abrudbánya, Felvincz és a többi: — szomorúan intő jelei ezek az önmagába szállásnak, s ha van még fájó érzés keblünkben, mely az észet gondolkozóvá tegye jövőre, hallgassuk meg azokat a panaszos siri hangokat, melyeket a fájdalom szellője hord szét a brádi, preszákai, sárdi, krakkói, m. igeni stb. jeltelen sirhantokról!... Itt most a szabad hon, s mi azt akaratosan újra rabbilinesbe verjük, és szaporítsuk a sirdombokat, melyektől már járni is alig tudunk! — Valóban megfoghatlan, hogyan akadhat Erdély magyar és székelyei közt egyetlen egy követője a mostani balpártnak?! E párt elve ellen szól a vármegyei magyarság és a székelység jól felfogott érdeke; ezt kárhóztatja azok sorsa, kik kézi műveikkel keresik kenyerüket, ezt a kereskedők, tudósok, intézetek és földmivesek helyzete: mert mindnyája csakis a békében élhet, gyarapodhatik és mehet előre. Nem vádolom ugyan a balpártiakat, mintha ők a háboru furiáit kívülről úszitanák reánk; elég az, hogy azok útait egyengetik, s még több, hogy itt benn kiölik a nyugalmat a nép szívéből, bizalom-vesztetteké teszik legjobbjai iránt, feldulják a testvér, rokon, barát és család közötti békét, nyíltan megtámadják a békés jobboldaliakat, mint e napokban Kolozsvártn és másutt is; — és hogy önző érdeküknek áldozhassanak, nagy részben a temesvári román-szerb felforgató programot is magukévá teszik, — mert minden áron czélt akarnak érni, — ha mindjárt a haza romjain is!...

Mondhatom, szépen vagyunk! Van vagyunk elég kockára teendő, erőnk szétforgácsolandó, s életünk biztos veszélynek kiteendő! Az a párt, melyet elleneink vedenek, pártfogolnak s a mi több, velők tán kotyfol: az nem jóban törí fejét. Legyünk részen és ügyeljünk. Ovakodjunk a balpárt hizelgő embereinek és nagyot mondó, azért soha nem teljesülhet, ígéretéseinek hitelt adni. Erre int jól átgondolt helyzetünk, erre hazánk szent érdeke. Ne licitáljuk azt holmi phantom-szerű csabos jövőért, mihez anynyi küzdés és szenvedés árán jutánk.

s. t. l.

Városi képviselő-gyűlés febr. 20-án.

Miután a képviselők nagy bajjal össze-
gyűjtettek: megindult a gyűlés s a kitűzött 10
tárgy előtt elővetetett a közg. tanács és tör-
vényszék jelentése a mult év folytán ellátott
tárgyakról, melynek felolvasása s a jogügyi bi-
zottsághoz lett utasítása után két földesur tá-

gyaltatott; az egyik elfogadtatott, a másik vis-
szautasítatott. Ezek után az 1869-ik évi költsé-
gvetés olvastatott, melyet — előleges bizott-
sági szoros vizsgálat nélkül — tárgyalás alá vet-
tek; nem vizsgáltatott meg, vajjon a mult évi
költségvetésből nincsenek-e a jelen évre áljött
költségek fedezendő? Ezek közül ugyan egy-
kettő felvetetett a jelen évi költségvetésbe is, de
mind nem, a mi pedig bizonyára különbséget
tenne a fedezendő költségekre nézve. Hanem volt
azután a helyett egyéb, mi a gyűlés méltóságá-
val nagyon is ellentétben álló helyzetbe sodorta
a gyűlést. Ugyanis a költségvetésbe felvetetett
a tisztviselők fizetés-felemelése, egy a fizetések
arányosítására kiküldött bizottság által kidolgo-
zott, nem arányosítási, hanem fizetés-felemelési
munkálat alapján. E munkálatot némelyek eleinte
nem akarták tárgyalni, mint a tárgysorozatban
ki nem tűzött tárgyat; de később ezek is
belenyugodtak annak pontonkénti tárgyalásába,
és következett egy kissé nagyon is különös je-
lenet, mely a legzajosabb erdei falicitatiót jut-
tatta eszünkbe. Olvastatott ugyanis e munkálat
folytán a tisztviselők egyes állomásaira tett fi-
zetés-javítási ajánlat, melyre némelyek részint
helyest kiáltottak, részint 50 vagy 100 frt pótlást
kivántak, és ezt folytonosan oly zajosan és
türelmetlenkedő modorban, hogy több képviselő
az ilyen licitatio-szerű tanácskozásban részt-
venni nem kívánván, elszörnyűködve hagyta el
a gyűléstermet, s nem volt ki ez eljárást ro-
szalja, nem, ki az illetőket a rendes tanácsko-
zás folyamára visszavezesse, s lett belőle mint-
egy 3200 frt fizetés-emelés és mintegy 2000 ft-
nyi deficit!

Ennek bevégezése után azonnal, — némely
már három gyűlés óta elődázott tárgy mellőzé-
sével — a gyűlés bevégeztetnek nyilvánított.

— n —

A városi dalárda közgyűlése.

(Febr. 21-kén).

A dal-egylet nagygyűlése miután a szabá-
lyok szerint január utó vasárnapjára meghívott
tagok hiánya miatt nem tartathatott meg, f. hó
21-én is kevés tag jelenlétében végbement. A
jegyzői jelentés kimutatta az anyagi kedvező ál-
lapotot, a menyinyiben tartaléktőke alakításáról
is lehetett gondoskodni, most ugyan még nem
nagy összegben. A szellemi haladás nem épen
ily kedvezőleg tüntetett fel bizonyos kellemet-
len színezetű surlódások miatt, mely a karnagy
és működő tagok közt fejlődött ki, minek foly-
tán karnagy ur lemondott. A közgyűlés elfogad-
ván e lemondást, Zach Antal ur személyében,
minden szép reményre jogosító egyéniséget, vá-
lasztott meg karnagynak.

Tárgyaltatott még, a mult év nyarán a
helyi kisdudóvoda javára rendezett előadás tiszta
jövedelmének, 64 frtnak, hováfordítása felett
két bizottsági gyűlésnek egymástól eltérő hatá-
rozata, s annak kifejezése mellett, hogy csak a
nagygyűlés van hivatva bizottmányi határozatok
helyeslésére vagy megsemmisítésére, egyhangu-
lag a kisdudóvodának szavazta meg a már tény-
leg annak pénztárába befolytatott 64 frtot. Vé-
gül az igazgató bizottmány választatott meg, az
eddig elnökök, jegyző és levéltárnok közfelkiál-
tással, a bizottság többi tagjai titkos szavazás
utján.

— r. —

Külpolitikai szemle.

Maros-Vásárhely, 1869. febr. 21.

†† KELETI ÜGYEK. Európának egy sajgó
sebe, ha ideiglenesen is, megszűnt. A szemlész
egy hálálatos tárggyal, melyhez minden időben
foldulhatott, szegényebb. A diplomacia, melyet a
konferencia összeülésekor annyira csekélylet-
tek; melytől mint a javas aszszonytól semmit
se vártak, a nagy felhőket Európa látköréről
eloszlatta, bár ha az ég derüje nem látható is
még. Értjük a keleti kérdés ez idő szerént való
bevégeződését.

Görögország, minthogy a krétai felkelés
után, a hatalmak nyilatkozatának visszautasítása,
okvetlen háborút vont volna maga után; s a há-
borura elkészülve nem volt, sem szárazon, sem
tengeren — mint az új miniszterium proklama-
ciója mondja — kénytelen volt engedni.

Walewski gróf a görög kormány feleletél-
vel Párizsba érkezve, a konferencia f. hó 18-án
öszült. S miután a görög kabinet nyilatkoza-

tát meghallgatta, s abban a konferencia ha-
tározatához való csatlakozást tudomásul vette;
miután kijelentette, hogy e tény általa Török- és
Görögország közötti diplomaciai összeköttetés
helyre van állítva, magát feloszlottnak nyilat-
koztatta ki. A konferencia elnöke megbízott, hogy
az illető két kormánynak köszönetet mond-
jon, azon tiszteletért, melyet a konferencia ha-
tározatai iránt tanusítottak.

A görög kormány feleletéről, ámbár né-
mely élénkebb fantasiájú lap már ismertette is,
eddigelő semmi bizonyost sem tudunk.

BELGIUM. A béke konferencia alig osz-
lott fel, s már is újabb esemény zavarja a béke
kilátásokat. Ugy látszik az európai viszonyok-
nak mindig szüksége van itt, vagy ott egy-egy
szelepre, hol a tulságos forráság kiszabadulhasson.

Legújabbban a belga kormány zördült ösz-
sze a francziával. A belga kormány törvényja-
vaslatot terjesztett elő, mely szerint „belga
vasútat az államhatalom engedélye
nélkül eladni, vagy másoknak átén-
gedni“ nem szabad. A kormány ezen javaslata
roppant zajt keltett a franczia lapokban, mint-
hogy a franczia keleti vasúthoz csatlakozó bel-
ga vasútra épen most akarták megkötni az
alkut a franczia és belga vasúti királyok. Bizo-
nyos az, hogy a belga kormány, midőn súlyt he-
lyez arra, hogy vasútjai ne menjenek idegen kéz-
be, jogosan és helyesen cselekszik, s épen ezért
különös, miért üthettek a miatt oly nagy zajt
az újságok; miért mondják: „hogy Franciaor-
szág soha sem fogja tűrni, hogy porosz befolyás
kapuinál dolgozzék“. Azonban a különösség, azon-
nal természetesnek látszik, ha figyelmünket azon
esetlegre fordítjuk, hogy Belgiumban szintegy,
mint Romániában, egy hohenzollerni herczeg ját-
szodja a főszerepet. A 9 éves herczeg elhunytá-
val a flandriai herczeg jutott trónörökösödésre,
kinek neje, Károly román fejedelemnek nővére.
Most már a francziák attól tartanak, hogy a po-
rosz befolyás Belgiumból is kiszorítja a francziát,
mint már Romániában megtörtént. Ez az oka
hihetőleg annak is, hogy a porosz lapok mostan-
ság szokatlan érdekeltséget mutatnak Belgium
iránt.

ANGOLORSZÁG. A parlamentet a király-
né küldöttsége nyitotta meg e hó 16-án. Az an-
gol trónbeszédek nem sokat bajlódnak a kül-
ügyekkel, elmondják rendesen a dolgok állását,
s azután a belügyekkel foglalkoznak. Ez utolsó
trónbeszéd sem képez kivételt. A királyné örö-
mét fejezi ki, hogy a hatalmasságok együttes
törekvései azt eredményezték, hogy a nyugalom
komoly megszakításának eleje vétetett keleten.
A jelzett reformok: a választások módozatának
átalakítása; a skót iskolák reformja, több apát-
ság jószágainak nevelési czélokra való fordítása,
az ir-állam egyház eltörlése.

VEGYES.

* Több oldali fölszólítás folytán
méltányosnak tartjuk lapunk hirdetési díjait,
a mult számon kezdve, alábbszállítani. És
pedig háromszor hasábozott garmond sorért,
vagy annak helyéért, első izben 7, második
izben 6, és harmadik izben 5 o.é. kr. fi-
zetendő, e mellett minden egyszeri beigtatá-
sért 30 kr. bélyeg-illeték. Nagyobb és hosz-
szas ideig folyó hirdetéseknel külön kedvez-
ményt is nyújtunk. Hirdetések és az érettők
járó díj, mint eddig, a lap kiadó-hivatalába,
Imre Sándor urhoz, küldendők.

* Marosszék tisztsége tegnap testületi-
leg tisztelgett a főkirálybírónál, végleges kine-
veztetése alkalmából. Bothos Kálmán, k. bíró,
meleg szavakban tolmácsolá a tisztelgők érzel-
meit, mit a főkirálybíró szívélyesen viszonzott.

* Geiger Albert, jeles zongoraművészünk,
jövő szombaton hangversenyt rendez, melyben
— mint halljuk — gr. Lázár Vincze, Mentovich
Gyula és Reich Lajos is közreműködnek, s így
mindenesetre élvezetes estvére van kilátásunk.
Reméljük a közönség nem fogja elszalasztani e
kinálkozó jó alkalmat. — Ugyancsak Geiger

jövő májusban jelesebb tanítványait fogja bemutatni a közönségnek egy hangversenyben. Feszültséggel nézhetünk eléje, miután Geiger mint kitűnő zongora-tanító ismeretes.

(— nt —) **Pap Lajos** az erdélyi balpárti notabilitások egyike városunkban mulat, balútrátért némely polgártásaink támogatása végett.

* **A következő nyílt számadást a „M. P.”-ből veszszük át:**

Nyílt számla. Az 1869 febr. 6-kán tartott m.-vásárhelyi jogászbál bevétele: 644 o. é. frt. 4 db. arany és 1 db. m. k. ezüst frt. volt. Ebből vidékről küldöttek: Erdélyi királyi biztos gróf Péchi Manó ur 6 exciája 10 frtot. Magyar Ferecz 5 frtot, báró Kemény István 5 frtot, Székely János k.-vásárhelyi ev. ref. lelkész 2 frtot, Veszely Károly, m.-vásárhelyi plébános 3 frtot, Molnár Albert 2 frtot. Felülfizettek: mlgs. Mikó Mihályné 1 belépti személy-jegyért 20 frtot, gr. Haller Józsefné 3 sz.-j. 3 db. aranyat, Biró Mihály 1 sz.-j. 1 db. aranyat, Dózsa Miklos 1 sz.-j. 5 frtot, Gáál Lajos 1 sz.-j. 5 frtot, Lázár Ádám 1 sz.-j. 5 frtot, gr. Toldalagi Zsigmond 1 sz.-j. 5 frtot, Lénárt Domokos 1 sz.-j. 5 frtot, Zeik Gábor 1 sz.-j. 5 frtot, Nagy Sámuel 1 sz.-j. 4 frtot, Antalfi Gábor 1 sz.-j. 2 frtot, s egy m. k. ezüst frtot, Vajda Simon 1 sz.-j. 3 frtot, Lázár Benedek 1 sz.-j. 3 frtot, Jakabfi János 1 sz.-j. 3 frtot, Szöcs Ferecz 1 család-jegyért 6 frtot, Fogarasi Demeter 2 sz.-j. 5 frtot, Berzenczei István 1 sz.-j. 3 frtot, Pap János 1 sz.-j. 3 frtot, Klein Samu 1 család-jegyért 6 frtot. Kiknek szíveségüket az összes jogi-kar nevében köszönettel vettük. Az összes kiadás volt: 487 frt., s így a tiszta jövedelem 157 frt, 4 db. arany és 1 db. m. k. ezüst frt. mely összeg már a jogász-

segélyző-egylet pénztárába le is tétetett. Közlük: Bodó Mózes és Apáthi Gyula. *)

* **Hogy a „M. Polgárnak,” a discretioról minő fogalma van: nem rég megmutatta.** Most ismét szolgál egy adattal. Lapunk 5-dik száma egy anonym levelet közölt Csikszékből. Most a „M. P.” fölfedezi, hogy ama levelet egy „reverendissime,” egy „nagyontisztelendő” irta. Honnan tudja? S ha tudná is, és ha úgy is volna: szabad-e az irodalmi morállal csak valamennyire ösmeretes és önérzetes írónak ilyenmit elkövetni? Vagy ez is egyike a baloldal kizárólagos szabadalmainak? Neki engedjük.

* **A „M. P.” ugyanazon száma egy helyt ezt írja: „Egyhamar aligha megesnek a választások, husvétig semmiesetre,” — s odább: „— s ennél fogva a választások még husvét előtt fognak megtörténni.”** Lásd a „M. P.” 22-dik számában. Hányan szerkesztik azt az ujságot? Következetesség! jöjjön el a te országod!

(—nt—) **Székünk felső kerületében** a gr. Teleki Domokos követsége ellen agitáló kortesek egyikét, egy székely honfitársunk így szólította meg: mondja szá meg nekem kigyelmed mi annak az oka, hogy annyira becsérli azt az urat, kit a multkori választás alkalmával annyira méltatott, hogy minden áron követet akart belőle csinálni; tán megváltozott a gróf hazafisága? mondták, hogy a kortes adós maradt e felelettel s nem merte megvallani: hogy nem a gróf, de az ő hazafiságán történt változás.

* **Azon német nyelv-tanító,** kit egyik közelebbi számunkban ajánlottunk, oda kívánja

*) Vajon helyes-e, hogy egy jótékony célú multság kiadásai úgy feleslegzassanak, hogy 644 forint bevételből csak 157 forint essék az illető cél gyarapítására? Föl vagyunk szólítva, több oldalról, hogy e kérdést fölvevük a mélyen tisztelt bárendezőséggel szemben.

jelentését bővíteni, hogy nemcsak a német, hanem a román, magyar, sőt kívánatra a latin nyelvben is képes oktatást adni, s alkalmazást elfogad helyben úgy, mint bárhol vidéken. Felvilágosítással szolgál a szerkesztőség.

* **Az Uristen** is baloldali — még pedig meglehetősen türelmetlen — ha igazat beszélt egy tisztelt ellenzéki hazfi. Mult napokban ugyanis mint az „E. L.” írja, Bohus Zsigmondnál a szannai kerület jobboldali jelöltjénél tisztelegvén számos választó és községi küldött, ezek közt volt a cs.-simándi bíró is. Mig oda járt, fia pisztolylyal játszván, ennek véletlen elsülés által, életveszélyesen megsebesült, s a kerület baloldali orvosa oda jöven, azzal kezdte a jámbor földmivesnél: „ime, ez az Isten büntetése, mert elment a jobboldali conferentiára.”

(—nt—). **Déési Levelezőnk** azon különös csodáról értesít: hogy nálók a két Szamos egybeszakadásánál az idén nem a „Szamos”, hanem a „Tisza” öntött ki. Nagy kár nem történt.

Bécsi börzei árkelet.

(1869. február 22-én.)

5% metalliques	61.90
5% nemzeti kölcsön	67.90
1860 államkölcsön	96.70
Bankrészvény	717.—
Hitelrészvény	284.60
London	122.25
Ezüst	120.75
Arany	5.78 1/2

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

SZÁSZ BÉLA.

HIRDETMEÉNYEK.

VICTORIA biztosítótársaság
(17.) **Kolozsvártt.**
Biztosításokat elfogad:
TÜZ- és JÉGKÁROK
ellen,
a legjutányosabb díjszámítás s legkedvezőbb feltételek mellett.

TÜZ ELLEN: Lak- és gazdasági épületek, gyárok, kereskedelmi raktárok, bútorok gazdasági eszközök, marhák, lovak stb. bentégés ellen. Gabouafélék és takarmány stb., stb.

JÉG ELLEN: Minden mezei termékek, mint takarmányfüvek, törökbúza, szemes gabonák, dohány, olajnövények, szőlő.

Díjazás- és egyéb kedvezményekre nézve kiyáló figyelemben különösen az erdélyi közönség részesül.

Károk a központ közelségénél fogva, azonnal fizettetnek.

Feltételek s közelebbi tájékozás nyerhető **Maros-Vásárhelytt., Szőlősi Sámuel, Novák Bogdán** uraknál, vidéken a minden fontosabb ponton felállított ügynököknél.

(18) **Kolozsvári biztosító-társaság** 2—3
VICTORIA 1000 ftos actiák

Melyekre 300 frt van befizetve, darabja 30 forint veszteséggel, azaz: 270 forintot eladók. (Ezen részvények utolsó évi osztaléka 19 frt 50 kr. volt.)

Értekezhetni:
FOGARASI J. DEMETERNÉL
Maros-Vásárhelytt.

(19) 2—4
64-beli sorsjegy-igérvények.

A húzás márczius 1-én; ára 2 frt 50 kr. o. é.; bélyegdíj 50 kr.

Főnyeremény **200,000** forint o. é.

I-só magyar
BÁNYA-SORSJEGYEK,
50 kr. dbja,
egymillió értékű nyereményekkel kaphatók
Kábdebó Istvánnál M.-Vásárhelytt.
Vidéki megbízások pontosan teljesíttetnek.

200 ezer forint főnyeremény.

(20) 1—2
Márczius 1. napján leend, húzása az
1864-ki államsorsjegyeknek.
Kisoroltatik
800 darab sorsjegy 431 ezer frt nyeremenynyel.
Igérvények a jelenlegi húzásra kaphatók egész folyó hó 27-keig
Fogarasi J. Demeter
kereskedésében.
155 forint legkisebb nyeremény.

Hirdetmény.

Méltóságos gróf **Haller György** urnak 194 hold 735 □ öl szántóval, 42 hold 914 □ öl kaszállóval, 9 hold 799 □ öl legelővel és gazdasági épületekkel ellátott vidrátszegi udvarháza e folyó évi április 24-kén kezdve három évre haszonbérbe kiadó. Ertekezhetni s egyességre is léphetni **Szántó Gergely** Ugrán.